

GAZDASÁGTÖRTÉNETI ÉRTESEITŐ.

A BUDAPESTI MÉSZÁROS-IPARTESTÜLET LEVÉLTÁRA valóságos fölfedezés-számba megy a szakemberek előtt. Nem is sejtettük, hogy a fővárosban egy olyan czéhlevéltár is legyen, mely eredeti *középkori* okleveleket tartalmazzon. Most, hogy az ipartestület nemes elhatározásából, e levéltár *Hazai Hugó* ur által szakszerűen rendeztetett, alkalmunk volt azt áttekinteni. A középkori iratok, a régi *budai* mészáros-czéh ládájának maradványai. Hogy ezek egyáltalán s hozzá ilyen jó karban megmaradhattak a török uralom alatt, azt csak úgy lehet megértenünk, ha fölteszszük, hogy a budai mészáros-czéh, más czéhek példájára, a török elől valami felföldi városba menekült, Buda visszafoglalása után pedig oda visszatért. Erről azonban a levéltár fölvilágosítást nem nyújt. A levéltár legrégibb oklevelei Zsigmond királytól származnak. II. Ulászló átiratában a budai mészárosok és halárusok közti viszályra s a halelárusítás szabályozására vonatkoznak. Ezekben sokszor Nagy Lajosra történik hivatkozás, bizonyosra vehetjük tehát, hogy a czéh alatta keletkezett. A czéh szabályzata megvan 1481-ből Mátyás király és Ulászló megerősítésében. A levéltár legbecsesebb darabja a mészáros-czéh eredeti jegyzőkönyve 1500-tól 1518-ig, a mely a czéh autonom adózásáról, ünnepeiről és birság-számadásairól szóló följegyzéseket tartalmazza. Az összefüggő iratok azonban csak Buda visszafoglalása után a XVII. század utolsó tizedéből kezdődnek, és mind a budai, mind a pesti mészáros-czéhnek ügyeire vonatkoznak. Ismételve elismerésünket kell kifejeznünk a t. ipartestületnek, hogy az ügy fontosságát méltányolva, levéltára (József-körút 82.) rendezésével azt a magyar gazdaságtörténet kutatóinak hozzáférhetővé tette.

A „MAGYAR GAZDÁK SZEMLEJE“ 1898. évi áprilisi füzetében érdekes történelmi összehasonlításokra nyújt alapot egy névtelennek „Hogyan él a paraszt“ czimű cikke. — *Bálint J.* „Gazdasági politikánk multja és jövője“ czímen a 48 előtti állapotokat is magyarázza. — Ugyancz folytatódik a májusi füzetben is.

A „MÉSZÁROSOK ÉS HENTESEK LAPJA“ 1897. évfolyamának magyar gazd. tört. érdekű cikkei, az 1—16. számban: *Hazai H.* „Adatok a komáromi mészáros-czéh történetéhez“ a XVII—XVIII. századból. — A 28—52. számban: *Hazai H.* „A budapesti mészárosipartestület levelesládáiból“. — Az 1898. évfolyam 5. számától kezdve folytatódik: *Hazai H.* „Adatok a győrmegyei pusztai mészáros-czéh“ történetéhez“ czimű cikke.

A „ZEITSCHRIFT FÜR KATHOLISCHE THEOLOGIE“ 1897. évi 2. füzetében minket érdeklő cikk: *Al. Hoffer.* A dalmáciai egyházmegyék és a magyar czimzetes püspökségek.

A „ZEITSCHRIFT FÜR KIRCHENGESCHICHTE“ XVIII. kötetében, az 1. füzet minket érdeklő cikke: *P. Knod,* A bolognai joghallgatók egy anyakönyve a modenai

Este-könyvtárból, — A 2. füzetben hazánkfa, *M. Szlávik*, A magyarországi ana-baptistákról értekeznek.

A „ZEITSCHRIFT FÜR ETHNOLOGIE“ XXIX. köt. 6. füzetében *Reinecke*. Khina befolyását az ókori szkita-szibériai népekre fejtegeti, mely a mi őskori civilizációnkra is világot vet.

A „REVUE HISTORIQUE“ 1898. évi május—júniusi füzetében minket főleg *H. Pirenne* cikke érdekel a középkori községek, vásárok és kereskedők eredetéről. Szerző e kérdésre nézve a legújabb német és francia kutatások eredményét összegezi. A természetes közlekedési vonalak mentén kereskedők telepednek meg községekké, a királyi várak aljában, ahol — mivel akkor még a közhatalmat csak a vártisztek képviselik — az áruforgalom is hathatós védelemre talál.